

עפ"ת 46683/04/16 - סאלם עאדם נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
עפ"ת 46683-04-16 עאדם נ' מדינת ישראל
לפני כבוד השופטת נאוה בכור
המערערים סאלם עאדם
נגד המשיבים
מדינת ישראל

02 מרץ 2017

נוכחים:

המערער וב"כ עו"ד דוידוב

ב"כ המשיב - עו"ד ינאי גורני

פסק דין

1. בפניי ערעור על פסק דינו של בימ"ש לתעבורה בפתח תקווה בת"ע 2221-11-13 (כב' הש' שלזינגר-שמאי), לפיו הורשע המערער לאחר שמיעת ראיות בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה, נהיגה בזמן פסילה בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 וללא פוליסת ביטוח בת תוקף בניגוד לסעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] תש"ל-1970.

בנסיבות אלה נגזרו על המערער ביום 29.3.16 העונשים הבאים: **מאסר** למשך **14** חודשים בפועל, ובכלל זה **הפעלה בחופף** של עונש מאסר מותנה למשך **10** חודשים מתיק 3164-02-12, **12** חודשי **מאסר מותנה** למשך 3 שנים, פסילה בפועל לתקופה של **18** חודשים, **הפעלה במצטבר של עונש פסילת רישיון** הנהיגה למשך **10** חודשים שנפסק על תנאי מתיק 3164-02-12, **פסילה על תנאי** ל-**6** חודשים למשך 3 שנים, **הפעלת התחייבות ע"ס 10,000 ₪** על פי גזר דין מיום 10/05/12, **וחתימה על התחייבות ע"ס 20,000 ₪** למשך 3 שנים.

2. עפ"י כתב האישום המתוקן, בתאריך **31.8.13** בשעה 20:30, נהג הנאשם ברכב פרטי בטייבה, בידועו כי הוא פסול לנהיגה, לאחר שביום **10.5.12** בתיק תת"ע 3164.02.12 בבית משפט השלום לתעבורה בת"א - הושתו עליו בנוכחותו, בין היתר 24 חודשי פסילה, וכן נהג ללא רישיון וללא ביטוח תקפים.

3. בדיון מיום **24.11.16** חזר בו המערער מהערעור על הכרעת הדין והותיר את ערעורו על גזר הדין בלבד (פרו' עמ' 9 ש' 28).

4. ביום **24.11.16** הוריתי על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו של המערער.

מתסקיר שירות המבחן מיום **31.1.17** עולה המערער כבן 47, נשוי ואב שלושה ילדים בגילאי 16-19 שנים, עובד כמתדלק בתחנת דלק ומתגורר עם משפחתו בטייבה.

המערער יליד הכפר זבאד בשטחי הרשות הפלסטינית וסיים לדבריו 7 שנות לימוד ולאחר מכן- נשר ממערכת החינוך על רקע תנאי מחייה קשים של משפחתו באותה עת והצורך לסייע למשפחתו בפרנסה.

המערער התחתן בהיותו בן 25. כיום אשתו כבת 43, מוצאה מטייבה, ועובדת בניקיון.

אביו של המערער נפטר בשנת 2006 ואמו כבת 80, עקרת בית, הסובלת ממחלות על רקע גילה. למערער שלושה אחים בגילאי 35-50, והוא עצמו השלישי ברצף הלידה.

מגיליון רישומו פלילי עולה כי בעברו שש הרשעות קודמות בין השנים 1995-2012 בגין עבירות שונות בתחום הסדר הציבורי, ובשתי עבירות נהיגה ללא רישיון. בגין הרשעותיו- ריצה חמישה מאסרים קצרים (כחודש עד ארבעה חודשים).

מגיליון רישומו התעבורתי עולה כי בעברו הרשעה אחת משנת 2012 בגין נהיגה ברכב ללא רישיון בגינה נדון למע"ת בן 10 חודשים שהופעל בגז"ד הנוכחי.

בהתייחסותו לעבירות דנן- ביטא המערער צער וחרטה בגין התנהגותו וציין כי נהג במטרה להקל על אשתו שהייתה מוצפת עקב היעלמות בנם באותו יום, זאת למרות שידע שאסור לו לנהוג בשטחי ישראל. הוא ביטא מודעות לפסול בהתנהגותו ולאטרנטיביות שהיו בפניו אותה עת. הדגיש כי בשנים האחרונות אינו נוהג ברכב ונעזר באשתו שברשותה רישיון נהיגה.

השירות התרשם כי המערער מודע לחומרת התנהגותו והשלכותיה עליו בעיקר נוכח גז"ד החמור שהוטל עליו, וחששו מענישה במסגרת מאסר.

הדגיש כי כיום הצליח להסתגל לתנאי מחייה ללא נהיגה והוא מאורגן באופן שאינו נדרש לנהיגה כלל, עובד בעבודה שאינה דורשת נהיגה, ומסתייע באשתו בעת הצורך.

המערער מבטא חשש לפגיעה במשפחתו ובמקורות פרנסתה, כמו גם בתדמית החיובית שיצר לעצמו בסביבת מגוריו כיום.

השירות התרשם כי ברקע להתנהגותו של המערער- תפיסות חברתיות מקלות באשר לעבירות נהיגה, ניסיון להוכיח גבריות למול בני המשפחה, ובחירה בפתרון לא חוקי כדרך להתמודד עם תנאי לחץ בהם היה נתון.

עוד התרשם השירות כי המערער הוא אדם שתפקודו במישורי חייו השונים תקין לרוב, ועיקר מעורבותו בעבירות פליליות ותעבורתיות קשורות במעמדו בארץ ובכך שאינו אזרח המדינה.

על גורמי הסיכון בעניינו- מנה השירות את החזרתיות של עבירות נהיגה ללא רישיון, העובדה שמע"ת תלוי וועמד לא מנע ממנו לנהוג שוב, תפיסה חברתית מקלה באשר לעבירות נהיגה, וקשייו לעמוד בפיתוי לנהיגה ולפעול בשיקול דעת בתנאים של מתח.

על גורמי הסיכוי לשיקומו- מנה השירות את האחריות שמקבל על התנהגותו, העובדה כי מאז ביצוע העבירה לפני שלוש שנים וחצי לא נפתחו לו תיקים חדשים פליליים או תעבורתיים, האפקט המרתיע של ההליך המשפטי הנוכחי, המודעות שרכש כיום ובמהלך ניהול המשפט לחומרת התנהגותו והאיסור בה, והתארגנותו כיום לתפקוד ללא נהיגה ברכב.

לאור האמור, מעריך השירות כי הסיכון במצבו של המערער כיום- פחת.

על כן, ובשל הפגיעה שעלולה להיגרם לו ולמשפחתו ככל שישלח למאסר, המליץ השירות על **הארכת המאסר המותנה** והטלת עונש קונקרטי ומוחשי של **צו של"צ** בהיקף נרחב של 300 שעות שיהיה בו כדי לחדד עבורו את חומרת התנהגותו ויאפשר לו להמשיך בתפקודו החיובי השנים האחרונות.

השירות ערך תוכנית לביצוע השל"צ במסגרת עמותת "אלצלאל ואלצלאל" בטייבה בעבודות תחזוקה.

במקביל, הומלץ על הטלת **צו מבחן לשנה** במסגרתו ישתתף בקבוצה פסיכו חינוכית בשיתוף עמותת "אור ירוק" למניעת רצידיביזם בעבירות תעבורה.

התוכנית פועלת להגברת הבנת המשמעות והחשיבות של שמירת חוקי התעבורה, הגברת המודעות לקשר שבין דפוסי התנהגות מאפיינים אישיותיים ומצבים רגשיים לבין דפוסי נהיגה, וכן- שינוי עמדות והקניית כלים לשינוי דפוסי ותרבות נהיגה.

5. מטעוני המערער עולה כי המערער הפך להיות סב, והוא אב המפרנס שלושה ילדים, מחזיק ברישיון נהיגה של הרשות הפלסטינית וברישיון נהיגה בינלאומי לנהיגה בכל העולם, חוץ מבמדינת ישראל.

לכן אין מדובר במי שמעולם הפעיל רכב, והסיבה שאינו מחזיק ברישיון ישראלי נעוצה בענייני מדיניות ושהייתו בארץ שנים רבות מכוח איחוד משפחות.

בנסיבות אלה ישנה המלצה של השירות להאריך את התנאי ולהטיל עליו צו של"צ. התנאי כשלעצמו ארוך, והפעלתו קשה. נקבע כי עצם הטלת תנאי שהוא קשה הוא שיקול עיקרי להארכתו.

ייתכן ועונש מאסר בפועל ישלול את ההיתר לאיחוד משפחות שיש למערער, שהינו מנותק מאשתו ומשלושת ילדיו, ובארץ הוא סבא לנכד ובתו הגדולה בהריון עם הנכד השני, בחודש חמישי.

בנסיבות האירוע נשוא התיק- הם חיפשו בלילה בשעות החשכה את מוחמד בנו שהלך מהבית ולא חזר ולא היה קשר עמו, וזה מה שעמד בראש מעייניהם, ועל כן המערער נהג.

הוא אדם יציב מבחינה תעסוקתית ומבחינה אישית, כפי שעולה מהתסקיר, ועובד כמתדלק בתחנת הדלק בצורה מסודרת.

לאור האמור, מתבקש בית המשפט לקבל את המלצת השירות אודות הארכת התנאי של המערער וביצוע צו של"צ.

6. מטיעוני המשיבה עולה כי אין מקום לתסקיר בעניינו, כי אין מקום למקצה שיפורים בערעור. המערער ניהל הוכחות, נהג כבלתי מורשה בפעם הרביעית ונהג בפסילה, ע"פ הפסיקה העונש הוא מאסר בפועל, לא כל שכן כאשר מופעל מאסר על תנאי.

בנוסף, הוא אינו לוקח אחריות על העבירה.

הענישה שהשית בימ"ש קמא על המערער בתוך מתחמי הענישה הייתה סבירה, ואף פעל במידת הרחמים בנוגע להפעלת המאסר המותנה.

זוהי הפעם הרביעית שמערער מבצע את העבירה ונוהג ללא רישיון נהיגה, שאך בדרך נס לא גרם עד היום לאבדות בנפש.

מתחם הענישה שנסקר בבימ"ש עליון וביהמ"ש קמא, נע בין מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל, כאשר מדובר במערער שמביע זלזול בבית המשפט פעם אחר פעם והעונש שנגזר יחד עם המאסר המותנה של 14 חודשים, הוא עונש ראוי, מאוזן וסביר ביחס לחומרת העבירה.

התסקיר אמור לתת כלים לביהמ"ש כדי לבחון מי הוא המערער, נסיבות חייו, תפיסת העבירה על ידו והיחס שלו כלפי העבירה.

מדובר במערער שניהל תיקו עד הסוף, וגם ערער על הכרעת הדין.

לפנים משורת הדין, ואפילו הבין את הפסול במעשיו ולקח אחריות על מעשיו -המלצת השירות מוטעית לחלוטין ולא מתיישבת עם תיקון 113 לחוק.

ניתן לסטות ממתחם הענישה - בהתאם לסעיף 40 לעניין שיקום או במקרים רפואיים מיוחדים ששב"ס לא יכול להכיל את הנאשם כאסיר.

ואולם - בעניינו של המערער לא מתקיימות נסיבות אלה, וכן לא מדובר באדם שביצע העבירה על רקע

התמכרות לסמים או לאלכוהול כך שקיים בעניינו צורך טיפולי.

הענישה היא מאוזנת נוכח מערער שמבצע פעם אחר פעם את העבירות המסוכנות בהן הורשע.

לאור האמור, מתבקש בית המשפט לדחות את הערעור.

7. דין ומסקנות

לאחר שנדרשתי לטיעוני הצדדים ולמכלול השיקולים- הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות.

עבירות נהיגה בזמן פסילה וללא רישיון וביטוח הינן חמורות מאוד, לא כל שכן- מקום בו מדובר בנאשם רצידיבסט, השב ומבצען.

הפסיקה קבעה לא אחת כי עבירת נהיגה בזמן פסילה לכשעצמה- מצדיקה הטלת עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריא, כפי שאף ציטט בימ"ש קמא באריכות בגזר דינו.

גיליון רישומו הפלילי של המערער מעלה כי לא זו בלבד כי הינו בעל הרשעות קודמות במגוון עבירות, אלא ששתיים מהן- הינן בגין נהיגה ללא רישיון (בשנת 2003 ובשנת 2007).

רישומו התעבורתי מעלה כי אף בשנת 2011 הורשע בגין נהיגה ללא רישיון, הרשעה בגינה אף הוטל עליו מע"ת בר הפעלה- שהופעל ע"י בימ"ש קמא בתיק הנוכחי.

בנסיבות אלה, הרי שלא ניתן לקבל טענה של נהיגה בשל צוק העיתים כמובא בטענות הערעור, הואיל ואין מדובר בבחינת מעידה חד פעמית מצדו של המערער.

פעם אחר פעם, ביודעו כי הוא נעדר רישיון נהיגה בישראל- שב המערער לנוהג בכבישי הארץ, כל זאת כשמע"ת בר הפעלה תלוי ועומד נגדו בגין אותה עבירה, כמו גם ריצוי מאסרים קודמים מאחורי סורג ובריא - שלא הרתיעוהו מלשוב לסורו.

יש לציין כי בכל הנוגע לטענה לפיה אוחז המערער ברישיונות נהיגה התקפים מחוץ לישראל, בכל העולם, עובדה שיש בה כדי ללמד על כישורי הנהיגה שלו באופן שאינם מסכנים את ציבור המשתמשים בדרך, די בציטוט הדברים שנאמרו לעניין דומה בע"פ (ת"א) 71016/08 ארתור יונתנוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, מיום 11.1.09)-

"לטענת ב"כ המערער, מרשו מחזיק ברישיון נהיגה שהונפק לו בבריה"מ, אך הוא לא המירו לרישיון נהיגה בישראל. המערער עלה לישראל בשנת 1990, ואם לא נהג מאז, למעט הפעמים בהן הורשע, אזי לא ניתן לומר שמדובר בנהג מיומן

ומנוסה, שכן חלפו עליו 18 שנים לכאורה ללא נהיגה, ואם חלילה נהג במהלך אותן 18 שנים, אך נתפס בכף רק 3 פעמים - אזי גם עניין זה איננו פועל לטובתו, אלא עומד לו לרועץ."

בנסיבות אלה, בדין קבע בימ"ש קמא כי -

"על בית המשפט לשלוח מסר צלול וברור לפיו בעבירות מסוג זה, במיוחד כאשר לנאשם עבר תעבורתי מכביד, ינקוט בית המשפט במדיניות ענישה מחמירה המשקפת את הסכנה הטמונה בהן לציבור הרחב"
(גז"ד, עמ' 37 ש' 13-15)

המערער הוכיח בהתנהגותו כי לא היה די בעונשים שהושתו עליו עד כה, ועתה- יש להשית עליו מאסר ממושך מאחורי סורג ובריח.

בנוסף, בדין קבע בימ"ש קמא כי אין בטענה לפיה המערער הינו תושב שטחים שחי בארץ במסגרת איחוד משפחות ובהעדר תעודת זהות ישראלית- נבצר ממנו להוציא רישיון נהיגה,

הואיל ושום מצב אינו מצדיק נהיגה ללא רישיון וביטוח, לא כל שכן-בזמן פסילה, ובאופן סדרתי.

יש לציין כי לפני משורת הדין, הגם שהפעיל בימ"ש את המאסר המותנה בעניינו של המערער- הרי שחפף את התקופה במלואה למאסר שהשית עליו בתיק הנוכחי, ובכך הקל עם המערער הקלה של ממש, כמו גם העובדה כי נמנע מהטלת קנס, ועל כן אין מקום לכל הקלה נוספת.

המתחם שנקבע ע"י בימ"ש קמא הינו סביר בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בשים לב למדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירות, כמו גם הערכים החברתיים המוגנים העומדים בבסיסן של עבירות אלה, ואף סקר באריכות את מדיניות הענישה בעבירות בהן הורשע המערער.

מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו בשלב הערעור עולה כי המערער ביטא צער וחרטה בגין התנהגותו, כמו גם מודעות לפסול בהתנהגותו, לחומרתה והשלכותיה, וכן ההערכה היא שתפקודו במישורי חיי השונים תקין לרוב, וכי הסיכון במצבו כיום- פחת.

עם זאת, השירות התרשם כי **מגורמי סיכון** משמעותיים בעניינו, ובכלל זה- העובדה כי ברקע להתנהגותו עומדות תפיסות חברתיות מקלות באשר לעבירות נהיגה, בחירה בפתרון לא חוקי כדרך להתמודד עם תנאי לחץ, החזרתיות הנ"ל בביצוע עבירות נהיגה ללא רישיון, כמו העובדה כי מע"ת לא הרתיעו, וקשייו לעמוד בפיתוי לנהיגה ולפעול בשיקול דעת בתנאים של מתח.

יש לציין כי אף שקילת השיקולים לקולא בעניינו, שעניינם קבלת האחריות על מעשיו, העובדה כי לא שב להסתבך בפלילים בשלוש השנים האחרונות, והתארגנותו כיום לתפקוד ללא נהיגה ברכב- אינם מצדיקים התערבות בגזר דינו של בימ"ש קמא, שהינו מאוזן וראוי מאוד בנסיבות אלה.

בשולי הדברים יוער כי המלצת השירות בדבר השתת עונש של של"צ על עבריין רצידיבסט זו הפעם הרביעית(!) בנהיגה ללא רישיון, שבסופו של יום אף נהג בזמן פסילה, לא רק שאינה ראויה נוכח האינטרס הציבורי המונח על הכף, אלא אף חוטאת לחלוטין לעקרון ההלימה שבחוק.

בכל הנוגע להשתלבותו בהליך טיפולי- הגם שמדובר בהליך בעל חשיבות מכרעת בעניינו של המערער, הרי שזה- היה אמור להיעשות לפני זמן רב, וודאי אינו מהווה סיבה בשלה יש להימנע ממאסר בפועל בעניינו כעת.

8. לאור כל האמור -דין הערעור להידחות.

על המערער להתייצב ביום 2.4.17 בכלא הדרים, כשהוא מצויד בדרכון או ת.ז.

עיכוב ביצוע המאסר כפוף לערבויות שהופקדו, ולמען הסר ספק יוצא צו עיכוב יציאה מן הארץ למערער.

ניתנה והודעה היום ד' אדר תשע"ז, 02/03/2017 במעמד הנוכחים.

נאוה בכור , שופטת